

طرح دو روز نیم‌بهای بلیت سینما در سکوت خبری لغو شد

تماشای ارزان فیلم سخت شد

کیانا تصدیق‌مقدم

خبرنگار گروه فرهنگ

قیمت بلیت سینماها دو روز در هفته نیم‌بها می‌شود؛ حدود ۱۱ ماه از روزی می‌گذرد که تصمیم گرفته شد این طرح اجرا شود و علاوه بر روزهای سه‌شنبه، دوشنبه هم نیم‌بها باشد. طرحی که روح‌الله سهرابی، مدیرکل اداره نظارت بر نمایش سازمان سینمایی دولت سیزدهم درباره آن گفته بود: «با موافقت رئیس سازمان سینمایی کشور، از ۱۱ دی‌ماه بلیت سینما در روزهای دوشنبه و سه‌شنبه نیم‌بها می‌شود، چنانچه این طرح در این بازه زمانی معین به‌نفع مخاطبان و اقتصاد سینما باشد، اجرای آن ادامه خواهد داشت. در غیر این صورت پس از اجرای آزمایشی، به همان شیوه قبل یعنی نیم‌بها بودن یک روز در هفته، باز می‌گردد.»

حالا بعد از گذشت کمتر از یک سال از اجرای این ایده، قیمت‌های درج‌شده در سایت‌های فروش بلیت سینما خبر از مختل شدن این طرح آن هم در سکوت خبری می‌دهد. موضوعی که در رسانه‌ها عنوان نشد و طبق پیگیری‌های خبرنگار «فرهیختگان» در قالب یک اطلاعیه توسط سامانه سسقا به سینماداران ارسال شده است.

■ ■ ■

■ **چه کسی طرح بلیت نیم‌بها را لغو کرد؟**

زمانی که طرح دو روز نیم‌بهای بلیت سینما مطرح شد، همایون اسعدیان، دبیر شورای صنفی نمایش دلیل این تصمیم‌گیری را فت فروش‌گیشه در روزهای اول هفته خواند. او گفته بود روزهای پنجشنبه و جمعه سالن‌ها فروش خوبی دارند و شنبه و تا حدی یکشنبه فروش افت می‌کند و بسیاری از مخاطبان منتظر رسیدن روز سه‌شنبه و خرید بلیت نیم‌بها هستند، درنتیجه این تصمیم را گرفتند تا به‌صورت آزمایشی و برای رونق‌گیشه در وسط هفته، طرح نیم‌بها را برای دو روز اجرا کنند. البته گویا مسئله قیمت بلیت سینما همواره معمایی غیرقابل حل برای این مدیر سینمایی است. او با وجود اینکه از سه‌شنبه‌های شلوغ‌سینما آن هم به دلیل قیمت نیم‌بهای بلیت خبر داد، در گفت‌وگویی دیگر قیمت بلیت سینما را شوخی دانست و معتقد است باید افزایش پیدا کند. او گفت: «در بسیاری از پردیس‌های سینمایی اگر بلیت ۱۵۰ هزار تومانی بفروشید، کسی اعتراض نمی‌کند و حتی براساس آمار فروش مشخص است که مخاطب بعضی سینماهای شما شال شهر تهران در روزهای نیم‌بها کاهش هم پیدا می‌کند، چون مخاطب آن منطقه نمی‌پسندد که با بلیت نیم‌بها به سینما برود، بنابراین باید مناطق را بستجم و قیمت بلیت را براساس

مناطق مختلف، پلکانی آزاد کنیم.»

اسعدیان همچنین معتقد است خانواده پنج‌نفره‌ای که برای یک وعده شام در رستوران ۶۰۰ تومان خرج می‌کند نباید حساسیتی هم برای پرداخت ۴۰۰ تومان بلیت سینما داشته باشد. به نظر می‌رسد او که در حال حاضر دبیر شورای صنفی نمایش سینما نیز هست با همین طرز تفکر، لغو طرح بلیت نیم‌بها در روزهای دوشنبه را تصویب کرده است. البته برای اینکه بدانیم دلایل شورای صنفی نمایش برای لغو طرح دو روز نیم‌بها در سینما چه بوده با همایون اسعدیان تماس گرفتیم اما پاسخی دریافت نکردیم. بعد از گذر از کرونا و پاییز ۱۴۰۱، صنعت سینما به کمک برخی آثار جان دوباره گرفته و این‌گونه تصمیمات توسط مدیران آن هم با توجیه وضیعت اقتصادی و تورم، می‌تواند چالش‌هایی را به دنبال آورد. در شرایطی که

چه کسی می‌دانست دوشنبه‌های سینما نیم‌بهاست؟

سجاد نوروزی

مدیرپروپس سینمایی آزادی

ما دیر کار یک لوپ معیوب توسعه‌نیافتگی شدید و در این شرایط هر هسته شغلی، کار تجاری و هر

مقوله هنری که یک پیوست اقتصادی داشته باشد وقش وارد لوپ توسعه‌نیافتگی شود فهمش زائل

می‌شود و اسباب بروز مصیبت و شکست سیستماتیک را فراهم می‌آورد.

مشکل اکران سینمای ما این نیست که سینما نیم‌بها یا تمام‌بها باشد، مشکل نظام اکران ما این است که از هیچ قاعده منطقی که منطبق با تجربیات بازار اکران باشد تبعیت نمی‌کنیم. یک چیزی را مجزا و مختص به خودمان ساختم که هیچ نمونه‌ای هم در دنیا ندارد. شما هیچ‌کجای دنیا را نمی‌توانید پیدا کنید که بلیت اول هفته و آخر هفته‌اش یک قیمت باشد. ولی در ایران این‌گونه است. براساس مطالعات و تحقیقاتی که داشتم می‌گویم، حتی کشورهای آفریقایی و کشوری مثل اوگاندا قیمت اول هفته با آخر هفته‌اش حداقل ۶۰ درصد تفاوت دارد. ما یک سنت‌هایی را ایجاد می‌کنیم بعداً خودمان پشیمان می‌شویم، معلوم بود بلیت نیم‌بهای دوشنبه‌ها نمی‌گیرد. هیچ استقبالی از آن نشد و تنها ضررش به صاحبان فیلم و سینماها رسید.

همان موقع که این طرح گذاشته شد من در شورا بودم و بنا به مسائلی تاکید شد این یک کار آزمایشی است.

ما دچار لوپ توسعه‌نیافتگی هستیم و این موضوع در شرایط فعلی تقصیر هیچ‌کدام از مدیران هم نیست. مشکل ساختار عقب‌افتاده اکران ماست که باید منحل شود و راهی را بیورد که در همه دنیا طی شده است. انبوهی آیین‌نامه‌های معیوب از آیین‌نامه پروانه ساخت تا پروانه نمایش تا ساخت سالن و ارکان راه انداختیم بعد معترض هستیم چرا پیشرفت نکردیم.

ارشاد، صنوف، مردم و.. همه شاکلی‌اند. گیر کار هم اینجاست که یک زمین سوخته پیدا کردیم و فکر می‌کردیم روی یک زمین سوخته محصولی رشد می‌کند. ۵۰ تا آیین‌نامه، ۵۰۰ تا دستورالعمل با این‌ها چیزی تغییر نمی‌کند.

فروش سینما در دوشنبه‌های قبل و بعد نیم‌بها شدن تغییری نکرده است. اصلاً چه کسی می‌دانست دوشنبه‌ها نیم‌بهاست؟ از اهالی رسانه هم حتی نمی‌دانستند. این‌ها همه معلول ساختار و ماهیت توسعه‌نیافتگی است که تولید ویروس و امراض می‌کند. هیچ فایده‌ای هم ندارد. ساختار و سیستم‌مرض است و ناکارآمدی را فریاد می‌زند. این ساختار باید تغییر کند. شما می‌دانید بعضی کشورها در دنیا یک روز سینمای رایگان دارند؟ یعنی بوفه سینما هزینه بلیت را جبران می‌کند. یک مقلاتی در دنیا تجربه شده و ما هم باید از آن استفاده کنیم. باید همان کاری را که دنیا می‌کند ما هم انجام دهیم. یک طراحی فرم و ساختار است که معلول عقلانیت و فهم ماهیت پدیده‌هاست.

بعد از یک دهه، فرهاد فخرالدینی با ارکستر سمفونیک «منظومه سیمرغ (قاف)» به روی صحنه رفت

سیمرغ بر فراز تالار وحدت

مریم فضالی

خبرنگار گروه فرهنگ

صحنه اجرای تالار وحدت مملو از سازهای بادی چوبی، بادی برنجی، ضربی و سازهای زهی است. صد نوازنده ایستاده و یا نشسته آماده‌ی اجرا هستند، گروه کر، در انتهای این چنینش قرار گرفته و آماده هستند. در پایین صحنه، تماشاگران با چشم‌مانی که برق اشتیاق در آن‌ها دیده می‌شود، به صحنه چشم دوخته و منتظر آغاز کنسرت هستند. همه این چنین‌ها و اشتیاق‌های برای کنسرت ارکستر سمفونیک «منظومه سیمرغ (قاف)» است که بعد از مدت‌ها روی سن تالار وحدت قرار است به اجرا در بیاید. طبق گفته حبیب صبور، تهیه‌کننده «منظومه سیمرغ»، آغاز نگارش این کار ده سال پیش توسط استاد فرهاد فخرالدینی آغاز شده و در روز ۲۵ فروردین، همزمان با روز بزرگداشت عطار نیشابوری به پایان رسید. از شش ماه پیش تصمیم گرفته شد تا این پروژه به اجرا برسد، اما حوادثی که در کشور رخ داد، باعث تعویق و عقب‌افتادن کار شد. از طرفی دیگر، پس از ۱۰۰سال، قرار است که فرهاد فخرالدینی، یکی از معروف‌ترین رهبران ارکستر به روی سن بیاید و قطعات جدید و قدیمی‌اش را اجرا کند. این کنسرت براساس منطق الطیر عطار و تصحیح محمدرضا شفیع‌ی‌کدکنی است که اشعار انتخاب و اثر توسط استاد فخرالدینی نوشته شده است. اثر در پنج موومان برای ارکستر سمفونیک و گروه کر با دو خواننده اجرا خواهد شد. در توضیح موومان می‌توان گفت، اصطلاحی است برای بخشی از یک اثر موسیقایی بزرگ‌تر، که معمولاً مستقل است و به وسیله توقفی کوتاه از قسمت‌های دیگر جدا می‌شود. البته الهام از منطق الطیر عطار، اتفاق جدیدی نیست و آهنگسازان جهانی با استفاده از آن اجراهای متعددی را خلق کرده‌اند. در داستان منطق الطیر عطار چنین آمده است: «گروهی از مرغان برای جستن و یافتن پادشاهشان سیمرغ، سفری را آغاز می‌کنند. در هر مرحله گروهی از مرغان از راه بازمی‌مانند و به بهانه‌هایی پا پس می‌کشند تا اینکه درنهایت و پس از عبور از هفت مرحله، از گروه انبوهی از پرندگان تنها «سی

مرغ» باقی می‌مانند و با نگرستن در آینه حق درمی‌یابند که سیمرغ در وجود خود آنهاست. در نهایت با این خودشناسی مرغان جذب جذب به خداوند می‌شوند و حقیقت را در وجود خویش می‌یابند.»
در بخش اول اجرا، قطعه «کنسرتو برای ویولن و ارکستر» در سه قسمت به اجرا در آمد. این قطعه یکم تیرماه سال گذشته توسط ارکستر موسیقی ملی ایران به رهبری آرش امینی در تالار وحدت روزنامه‌ی و اجرا شد. آهنگسازی این کار متعلق به فرهاد فخرالدینی، رهبری ارکستر آرش امینی و تکنوازی ویولن به امین غفاری اختصاص داشت. با پایان این بخش، صدای تشویق بلند مردم نشان از دوست داشتن موسیقی داشت.

باتمام شدن این قطعه، فرهاد فخرالدینی با به صحنه گذاشت و تشویق مخاطبان برای این موسیقیدان و آهنگساز بلند شد. مخاطبان که ایستاده روی پا استاد را تشویق می‌کردند، با صدای بلند هم ابراز ارادت خودشان را به او نشان می‌دادند. از دل جمعیت یکی از مخاطبان بلند گفت: «استاد دوست داریم» که باعث شد صدای تشویق‌ها بلندتر شود و استاد به نشانه احترام خم شود و از مردم تشکر کند. بعد از لحظاتی، با سکویتی که در سالن حکمفرما شد، فخرالدینی با بلند کردن چوب در دستانش به گروه اجازه آغاز «منظومه سیمرغ (قاف)» را داد. فخرالدینی که در جایگاه آهنگسازی رهبر این قطعه حضور داشت، تمام توانش را به کار گرفت تا بهترین اجرا را مدیریت کند. سمفونی «سیمرغ» بر پایه وزن کلاسیک مثنوی‌ها، یعنی وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن ساخته شده است؛ وزنی که اگرچه برای شعر مثنوی بسیار مناسب بوده اما برای موسیقی می‌تواند محدودیت‌هایی ایجاد کند. فرهاد فخرالدینی با وجود این چالش، با نوآوری و خلاقیت توانسته است از این وزن کلاسیک، موسیقی‌ای بویا و متنوع خلق کند. او با استفاده از تکنیک‌های آهنگسازی، وزن ثابت شعر را به موسیقی‌ای تبدیل کرده است که در هر بخش، رنگ و لعابی تازه می‌یابد و برای شنوندگان نه‌تنها خستگی نمی‌آورد، بلکه آن‌ها را بابت تنوعی که دارد حیرت‌زده می‌کند.

برای اجرای قطعات این ارکستر، گروه کر و دو تک‌خوان روی سن حضور داشتند. مهدی محمدی، خواننده تنسور و در نقش هدهد حاضر شده

انجام می‌دادم، از انجام دادن آن راضی بودم، ادامه می‌دادم اما زمانی پیش می‌آمد راند‌مان کارم، آن طور که می‌خواهم نبود، مسیم را تغییر می‌دادم. در طول زندگی همیشه این راه را ادامه دادم. مواقعی که احساس می‌کردم نمی‌توانم مفید واقع شوم، به کار دیگری مشغول شدم. عمر من بیشتر در سر کلاس درس، با ارکستر، در استودیو و آهنگسازی صرف شده است و اگر راهی بسته می‌شود، راه دیگری را برای خودم باز می‌کنم. مواقعی که فکر می‌کنم نباید با ارکستر کار کنم و رضایت من حاصل نمی‌شد، مشغول نوشتن کتاب‌هایم می‌شوم، در این مدت کتاب‌های متعددی نوشتم و همیشه خواسته‌ام که افراد از اطلاعات و تجربیاتم بهره‌مند شوند و نیتم همیشه خیر بوده و می‌خواستم خیری به اهالی موسیقی برسانم.»

در ادامه، ضمن تأکید حمایت دولت از موسیقی گفت: «موسیقی همیشه در هر جای دنیا باید مورد حمایت باشد و بدون حمایت دولت و دست‌اندرکاران موسیقی نمی‌تواند به کار خود ادامه دهد. وضعی که باعث کناره‌گیری من شد، ناراضایی من بود. آن طور که دلم می‌خواست، کار پیش نمی‌رفت، مدام با این آقا و آن آقا جنجال داشتم که چنین کاری را نکنند، دیدم نتیجه نمی‌گیرم، ترجیح دادم از کار کناره‌گیری کنم و کار دیگری انجام دهم، از این بابت هم ناراحت نیستم. درست است که بالای سر ارکستر نبودم اما توانستم این قطعات را بنویسم. در این مدت کتاب‌های دیگری هم نوشتم که زمانبر بود.»

فرهاد فخرالدینی ۸۷ساله، توانست دوباره با اجرای خود، صحنه‌ای تماشایی را برای مخاطبان هنردوست رقم بزند. او علاوه بر اینکه موسیقیدان، آهنگساز و رهبر ارکستر شناخته‌شده‌ای محسوب می‌شود، موسیقی‌متن‌های به یادماندنی را در سینما و مجموعه‌های تلویزیونی ساخته است. «سربداران»، «امام علی (ع)» و «بوعلی سینا»، «مسافری»، «کیف انگلیسی» و «روشن‌تر از خاموشی» جزء این آثار است. فخرالدینی ارکستر ملی ایران را سال ۱۳۷۷ پس از مدت‌ها پیگیری و برنامه‌ریزی با هدف اجرای آثار ارزشمند موسیقی ارکسترال ایرانی بنیانگذاری و آن را به مدت ۱۱ سال رهبری کرد. این ارکستر منشأ اتفاقات بزرگی در زمینه موسیقی ملی و کلاسیک ایرانی بوده است.

■ **صحنه بدون افتخار**

فخرالدینی، حدود سه هفته قبل، در ۱۴آبان‌ماه دلیل دوری‌اش از اجرا را دلایل مختلفی اعلام کرد و گفت: «مسائل مختلفی وجود دارد، زمانی که کاری را